

ZAKON O RAČUNOVODSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se razvrstavanje pravnih lica registrovanih za obavljanje privrednih djelatnosti i djelova stranih društava (u daljem tekstu: pravno lice), uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, organizacija računovodstva, sastavljanje, dostavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja, uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo.

Izuzetak od primjene

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na računovodstvo i završni račun budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **finansijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS)**, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) su:
 - iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja);
 - iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha);
 - iskaz o novčanim tokovima;
 - iskaz o promjenama na kapitalu;
 - napomene uz finansijske iskaze;
- 2) **finansijski izvještaji** su skup finansijskih iskaza i drugih pratećih izvještaja koji obuhvataju i izvještaje menadžmenta, mišljenja i druge isprave;
- 3) **Odbor za međunarodne računovodstvene standarde** (The International Accounting Standards Board) (**IASB**) je nezavisno regulatorno tijelo Fondacije za međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards Foundation - IFRS Foundation);
- 4) **Međunarodna federacija računovođa** (International Federation of Accountants) (**IFAC**), koja je globalno profesionalno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;
- 5) **IFRIC** (Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja - International Financial Reporting Interpretations Committee) je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB;
- 6) **kodeks etike za profesionalne računovođe** je kodeks prihvaćen na osnovu IFAC-ovog Međunarodnog kodeksa etike za profesionalne računovođe (International Code of Ethics for Professional Accountants - ICEPA) kojim se definišu opšteprihvaćeni standardi ponašanja profesionalnih računovođa;
- 7) **statistički aneks** je izvještaj sa podacima o pravnom licu, koji se dostavlja uz finansijske iskaze;
- 8) **zavisno pravno lice** je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica;
- 9) **grupa pravnih lica** je matično pravno lice i sva njegova zavisna pravna lica;
- 10) **povezana pravna lica** su dva ili više pravnih lica u okviru grupe pravnih lica;
- 11) **nadležni organ**, je organ državne uprave, organ uprave, organ lokalne samouprave i pravna lica koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta lokalne uprave;

12) **projekti su** operativne aktivnosti koje su uređene jednim ugovorom, licencom, zakupom, koncesijom i čine osnovu za plaćanje obaveza prema nadležnom organu, a ako je više takvih ugovora značajno međusobno povezano, onda se smatraju jednim projektom.

13) **Međunarodni standardi za procjenu vrijednosti (MSPV)** su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od strane Savjeta međunarodnih standarda procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC);

14) **Evropski standardi za procjenu vrijednosti (ESPV)** su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od Evropskog udruženja saveza procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZVRSTAVANJE PRAVNIH LICA

Sastavljanje finansijskih iskaza

Član 5

Pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo), odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Razvrstavanje pravnih lica

Član 6

U zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju se na:

1) mikro pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih do deset;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 700.000,00 €;
- ukupna aktiva do 350.000,00 €;

2) mala pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 8.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 4.000.000,00 €;

3) srednja pravna lica, koja nijesu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 40.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 20.000.000,00 €;

4) velika pravna lica koja prelaze dva od tri kriterijuma iz tačke 3 ovog stava.

Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana, vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih iskaza i dobijene podatke na osnovu kojih je izvršeno razvrstavanje koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u skladu sa stavom 1 ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih iskaza tekuće poslovne godine i broja mjeseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih izračunava se na način da se ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podijeli sa brojem mjeseci u poslovnoj godini, odnosno brojem mjeseci poslovanja pravnog lica.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, pravno lice dužno je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuću kategoriju za narednu poslovnu godinu.

Konsolidovani iskazi

Član 7

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.

Konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta za grupu pravnih lica dužno je da sačini matično pravno lice.

Matično pravno lice

Član 8

Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje:

- 1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu;
- 2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnih direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica;
- 3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog s tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;
- 4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja;
- 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član;
- 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili
- 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.

U slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja.

Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 1 tač.1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lice koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.

Izuzeća od konsolidacije

Član 9

Matično pravno lice nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje za male grupe pravnih lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, matično pravno lice dužno je da za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Matično pravno lice, koje je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, (izuzeto pravno lice), ako matično pravno lice:

- 1) nije emitent hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata kojima se trguje na regulisanom tržištu;
- 2) je pod kontrolom drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 3) je u najmanje 90% vlasništvu drugog matičnog pravnog lica uz odobrenje preostalih članova pravnog lica;
- 4) sa zavisnim pravnim licima, osim pravnih lica koja se u skladu sa zakonom ne uključuju u konsolidaciju, predstavlja predmet konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 5) objavljuje konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje.

Subjekti od javnog interesa, iz stava 2 ovog člana su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na regulisanom tržištu;
- banke i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom.

Razvrstavanje grupa pravnih lica

Član 10

Grupe pravnih lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na male, srednje i velike.

Male grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 8.000.000,00€;
- ukupna aktiva do 4.000.000,00 €.

Srednje grupe su grupe pravnih lica koje nijesu male grupe pravnih lica, a koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 40.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 20.000.000,00 €.

Velike grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja na konsolidovanoj osnovi, prelaze dva od tri kriterijuma iz stava 3 ovog člana.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz st. 2 i 3 ovog člana, grupa pravnih lica dužna je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuće grupe za narednu poslovnu godinu.

Grupa pravnih lica može da izvrši razvrstavanje u odgovarajuće grupe na osnovu ukupnog bilansa stanja i bilansa uspjeha prije konsolidacionih eliminacija uz uvećanje za 20% ukupne aktive i ukupnog prihoda iz st. 2 i 3 ovog člana.

III. FINANSIJSKI ISKAZI

Pripremanje i dostavljanje finansijskih iskaza

Član 11

Pravno lice dužno je da pripremi godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica.

Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske izvještaje i izvještaj menadžmenta u pisanom i elektronskom obliku organu uprave nadležnom za poslove utvrđivanja i naplate poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava) najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31.maja tekuće, za prethodnu godinu.

Uz iskaze iz stava 1 ovog člana, dostavlja se i statistički aneks.

Poreska uprava je dužna da finansijske izvještaje i izvještaje menadžmenta pravnih lica iz st. 2 i 3 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.

Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza

Član 12

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na regulisanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na regulisanom tržištu, dužno je da Poreskoj upravi dostavlja finansijske i konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa MRS i MSFI.

Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica;
- 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela;
- 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- 4) planirani budući razvoj;
- 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih;
- 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;
- 7) postojanje poslovnih jedinica;
- 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspjehnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka;
- 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
- 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
- 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita.

Pored informacija iz stava 3 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o:

- 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica, kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica;
- 2) osnovnim karakteristikama sistema unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom za pravna lica koja su uključena kao cjelina u konsolidaciju.

Godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta za akcionarska društva, velika pravna lica, osiguravajuća društva, banke i druge finansijske institucije, klirinško-depozitna društva, berze, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim investicionim fondovima i druge kolektivne investicione šeme sadrži prikaz pravila korporativnog upravljanja koje koriste.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, srednja pravna lica nijesu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.

Izvještaji iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se Poreskoj upravi do 31. marta, tekuće za prethodnu godinu.

Mikro i mala pravna lica nijesu dužna da sastavljaju izvještaj menadžmenta.

Revizorski izvještaj

Član 13

Revizorski izvještaj naročito sadrži:

- 1) uvod u kojem se navode finansijski izvještaji koji su predmet revizije, sa okvirom finansijskog izvještavanja koji je korišćen ili primijenjen prilikom njihovog sastavljanja;
- 2) opis obima revizije, uz navođenje standarda revizije u skladu sa kojima je revizija obavljena;
- 3) mišljenje revizora kojim se jasno izražava ocjena pružaju li godišnji finansijski izvještaji istinit i tačan prikaz finansijskog položaja u skladu sa ovim zakonom;
- 4) pitanja na koja revizor ukazuje, bez izražavanja mišljenja sa rezervom;
- 5) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu;
- 6) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom;
- 7) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze, sa opisom prirode pogrešnih prikaza.

Odredba stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Odredba stava 1 tač. 5, 6 i 7 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta.

Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 15 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i da mišljenje u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Mišljenje revizora može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom ili negativno mišljenje ili se ovlašćeni revizor može uzdržati od izražavanja mišljenja.

Nefinansijski izvještaj

Član 14

Velika pravna lica i matična pravna lica velike grupe koja u poslovnoj godini, na dan bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe podatke i informacije koje se naročito odnose na:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;
- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovede;
- 3) rezultate preduzetih mjera;
- 4) osnovne rizike povezane sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspješnosti od značaja za određeno poslovanje.

Ako pravno lice ne sprovodi mjere iz stava 1 ovog člana, dužno je da u nefinansijskom izvještaju obrazloži razloge za njihovo nesprovođenje.

U nefinansijskom izvještaju, po potrebi, se upućuje na iznose i objašnjenja iznosa iskazanih u godišnjim finansijskim izvještajima.

Izuzetno, ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženje razloga, mogu iz izvještaja menadžmenta ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti.

Pravno lice koje je zavisno pravno lice nije dužno da sačinjava izvještaj iz stava 1 ovog člana, ako je uključeno u konsolidovani izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj drugog pravnog lica, sastavljen u skladu sa članom 12 ovog zakona.

Ako pravno lice podatke i informacije iz stava 1 ovog člana objavi sa izvještajem menadžmenta iz člana 12 stav 3 ovog zakona ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od dana bilansa stanja nije dužno da pripremi poseban nefinansijski izvještaj.

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, dužni su da u postupku revizije provjere da li je dostavljen izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Član 15

Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje naročito:

- 1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o:
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje;
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje;
 - primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;
- 2) izjavu o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje;
- 3) opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja;
- 4) podatke o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji s pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja, pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija;
- 5) podatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora.
- 6) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica s obzirom na aspekte (životna dob, pol ili obrazovanje i struka), kao i navođenje ciljeva politike raznolikosti, načina na koji se ona sprovodi i rezultate u izvještajnom periodu, a ako se takva politika ne sprovodi, izvještaj mora da sadrži obrazloženje nesprovođenja.

Izvještaj o plaćanju naknada

Član 16

Subjekat od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu.

Obaveza iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na zavisna ili matična pravna lica, ako su plaćanja pravnih lica nadležnim organima uključena u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima koji sastavlja matično pravno lice u skladu sa članom 17 ovog zakona.

Ako ukupna plaćanja pravnog lica iz stava 1 ovog člana, kao jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, u novcu ili naturi, ne prelaze 100.000,00 € u poslovnoj godini, pravno lice nije dužno da sastavlja izvještaj o plaćanju koncesionih i drugih naknada.

Izvještaj o plaćanju nadležnim organima naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to:

- 1) ukupan iznos plaćen nadležnim organima;
- 2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to:
 - a) naknade za korišćenje prava,
 - b) dividende;
 - c) bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju;
 - d) naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade i plaćanja za unapređenje infrastrukture;

3) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja.

Plaćanja iz stava 4 ovog člana predstavljaju suštinu predmetnog plaćanja ili djelatnosti.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada

Član 17

Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica iz člana 16 stav 1 ovog zakona, dužna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanju naknada nadležnim organima.

U izvještaj iz stava 1 ovog člana, uključuju se samo plaćanja koja nastaju na osnovu obavljanja djelatnosti vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma.

Matično pravno lice nije dužno da sačini konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana:

- 1) za male grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 2) za srednje grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 3) ako je zavisno pravno lice član grupe i drugog matičnog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.

Pravno lice, odnosno subjekat od javnog interesa, ne mora biti uključen u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima, ako:

- 1) je matično pravno lice usljed dugotrajnih ograničenja spriječeno da vrši prava na imovini tog pravnog lica ili na upravljanje tim pravnim licem;
- 2) podatke potrebne za sastavljanje konsolidovanog izvještaja o plaćanjima nadležnim organima ne može pribaviti bez nesrazmjerno visokih troškova ili znatnog kašnjenja;
- 3) se akcije/udjeli u tom pravnom licu drže isključivo radi preprodaje u kraćem roku.

Odredba stava 4 ovog člana primjenjuje se samo ako smetnje postoje u postupku konsolidacije.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. maja tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Dostavljanje finansijskih iskaza

Član 18

Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na regulisanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje.

Finansijske izvještaje iz stava 1 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 1 ovog člana, propisuje Komisija.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, banke su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

Finansijske izvještaje iz stava 4 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na internet stranicama.

Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja banaka iz stava 4 ovog člana, propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava propisuje Agencija.

Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se propisi kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti.

Odgovornost i obaveza za sastavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja i izvještaja menadžmenta

Član 19

Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za sastavljanje i objavljivanje, u skladu sa ovim zakonom:

- godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, i izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja; i
- konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta i konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

IV. POSLOVNE KNJIGE I SERTIFIKACIJA RAČUNOVOĐA

Vođenje poslovnih knjiga

Član 20

Pravna lica dužna su da vode poslovne knjige.

Poslovne knjige vode se po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije.

Pravno lice dužno je da registruje sve poslovne transakcije i vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama.

Poslovne transakcije se evidentiraju po metodi fakturisane realizacije.

Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

Lica ovlašćena za vođenje poslovnih knjiga

Član 21

Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Poslovne knjige vode se u pisanoj i elektronskoj formi.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja pravno lice može povjeriti privrednom društvu ili preduzetniku, odnosno fizičkom licu koje nije zaposleno u pravnom licu.

Popis imovine i obaveza

Član 22

Pravno lice dužno je da na kraju poslovne godine popiše svoju imovinu i obaveze.

Pravno lice je dužno da poslovne knjige usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i da ih zaključi na dan 31. decembra poslovne godine.

Način i rokove vršenja popisa iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Čuvanje poslovnih knjiga

Član 23

Pravno lice je dužno da čuva poslovne knjige i to:

- 1) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaze godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno;
- 2) finansijski izvještaj (godišnji račun), glavnu knjigu i prateći dnevnik čuva najmanje deset godina, a pomoćne knjige i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina;
- 3) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja najmanje pet godina, a prodajni i kontrolni blokovi, pomoćni obrasci i slična dokumentacija i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet najmanje tri godine.

Finansijski izvještaji, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave iz stava 1 ovog člana čuvaju se u originalu.

Sertifikovani računovoda

Član 24

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći lice koje:

- 1) ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 2) ima tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;
- 3) je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova u skladu sa standardom obuke IFAC-a;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Polaganje ispita za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sertifikovani računovođa dužan je da postupa u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe, koji je objavilo pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je od odgovarajućeg organa IFAC-a dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Uslovi i način podnošenja dokumentacije koja se dostavlja za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe propisuje Ministarstva.

Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i izdaje sertifikat.

Sertifikat stečen u inostranstvu

Član 25

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći i lice koje je steklo zvanje sertifikovanog računovođe kod organizacije koja je članica IFAC-a, pod uslovom da je program po kome je podnosilac zahtjeva stekao stručne kvalifikacije, ekvivalentan programu obuke i polaganja ispita Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Bliže uslove i način podnošenja dokumentacije za priznavanje sertifikata stečenih kod organizacije koja je članica IFAC-a ili IASB-a propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

V. PROCJENA VRIJEDNOSTI

Istinita i objektivna procjena vrijednosti

Član 26

Procjena vrijednosti je djelatnost istinite i objektivne procjene vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač.

Organi državne uprave, nadležni organi jedinica lokalne samouprave i ovlašćeni organi javnih službi, dužni su da u postupku procjene državne imovine, imovine pravnih i fizičkih lica, u skladu sa zakonom, primjenjuju metodologiju iz stava 1 ovog člana.

Metodologiju iz stava 1 ovog člana u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti propisuje Ministarstvo.

Licenciranje procjenjivača

Član 27

Procjenu vrijednosti iz člana 26 ovog zakona može da vrši fizičko lice koje ima zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (u daljem tekstu: licenca), izdatu od Ministarstva.

Ovlašćeni procjenjivač je dužan da procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe vrši istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača

Član 28

Polaganje ispita za sticanje zvanja ovlaštenog procjenjivača organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA).

Način sticanja zvanja, program polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlaštenog procjenjivača propisuje Ministarstvo.

Zvanje ovlaštenog procjenjivača

Član 29

Zvanje ovlaštenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti u skladu sa programom koji utvrdi Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ispit za ovlaštenog procjenjivača iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sadržaj uvjerenja o položenom ispitu za ovlaštenog procjenjivača (u daljem tekstu: uvjerenje), sastav i način rada komisije, visinu naknade za polaganje stručnog ispita i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje uvjerenja propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Za polaganje ispita iz stava 2 ovog člana plaća se naknada.

Naknadu iz stava 4 ovog člana plaća podnosilac zahtjeva za polaganje ispita.

Predsjednik i članovi komisije za polaganje ispita za ovlaštenog procjenjivača imaju pravo na naknadu.

Izdavanje licence za vršenje procjene vrijednosti

Član 30

Ministarstvo može izdati licencu za obavljanje procjene vrijednosti na zahtjev lica koje:

- 1) je steklo zvanje ovlaštenog procjenjivača;
- 2) ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 3) ima tri godine radnog iskustva na poslovima procjene vrijednosti;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje licencu u roku od 15 dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Način izdavanja licence, sastav i način rada komisije za izdavanje licence, i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje licence propisuje Ministarstvo.

Osiguranje od odgovornosti

Član 31

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da prije početka vršenja poslova zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar ovlašćenih procjenjivača

Član 32

Ovlašćeni procjenjivač upisuje se u registar ovlašćenih procjenjivača, koji vodi Ministarstvo i objavljuje ga na svojoj internet stranici u otvorenom formatu.

Registar ovlašćenih procjenjivača sadrži:

- 1) ime, prezime, prebivalište odnosno boravište ovlaštenog procjenjivača;
- 2) broj i datum izdavanja rješenja o licenci za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu;
- 3) broj i datum izdavanja rješenja o oduzimanju licence za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu.

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da o promjeni podataka upisanih u registar ovlašćenih procjenjivača, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene.

Oduzimanje licence ovlašćenom procjenjivaču

Član 33

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji poslove procjene vrijednosti vrši nestručno, neobjektivno i nesaglasno Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu iz st. 1 i 2 ovog člana kojem je Ministarstvo oduzelo licencu zabranjeno je da vrši poslove procjene vrijednosti.

Rješenje o oduzimanju licence ovlašćenom procjenjivaču donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

VI. NADZOR

Član 34

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše Ministarstvo i Poreska uprava.

Inspektor Ministarstva vrši nadzor u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i ima ovlašćenja da ispita:

- 1) da li su pravna lica uredila organizaciju poslova računovodstva u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li se poslovne knjige i računovodstvena evidencija vode u skladu sa ovim zakonom.

Pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor inspektor Poreske uprave ima obavezu i ovlašćenja da ispita:

- 1) tačnost razvrstavanja pravnih lica na mikro, mala, srednja i velika;
- 2) tačnost razvrstavanja grupa pravnih lica na male, srednje i velike;
- 3) da li pravna lica dostavljaju Poreskoj upravi godišnje finansijske iskaze, konsolidovane iskaze, izvještaj menadžmenta o poslovanju i konsolidovani izvještaj menadžmenta o poslovanju, u rokovima utvrđenim ovim zakonom i da li su objavljeni na propisan način;
- 4) da li je uz finansijske iskaze dostavljen i statistički aneks;
- 5) da li su finansijski iskazi i konsolidovani iskazi potpisani od strane odgovornog lica;
- 6) da li su pravna lica dostavila izvještaj o reviziji sa mišljenjem o obavljenoj reviziji u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi, u zakonom propisanom roku i da li je objavljen na propisan način;
- 7) da li su pravna lica iz člana 18 stav 1 ovog zakona dostavila Komisiji za tržište kapitala godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku;
- 8) da li su pravna lica iz člana 18 stav 4 ovog zakona dostavila Centralnoj banci, odnosno Agenciji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku.

Član 35

O izvršenom nadzoru kod pravnog lica, sačinjava se zapisnik.

Primjerak zapisnika dostavlja se pravnom licu.

Član 36

Ako inspektor nadležnog organa utvrdi da su opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povrijeđene odredbe ovog zakona, ima obavezu i ovlašćenje da:

- 1) naloži rješenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;
- 2) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 37

Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Žalba na rješenje iz člana 36 stav 1 ovog zakona ne odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

VII. KAZNE NE ODREDBE

Član 38

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 16.500 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne sastavlja finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje (član 5);
- 2) ne pripremi godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i/ili na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica (član 11 stav 1)
- 3) ne dostavi Poreskoj upravi u pisanom i elektronskom obliku finansijske izvještaje i/ili izvještaj menadžmenta najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu (član 11 stav 2);
- 4) ne dostavi statistički aneks uz iskaze iz člana 10 ovog zakona (član 11 stav 4);
- 5) ne dostavi Komisiji u pisanom i elektronskom obliku godišnje i kvartalne finansijske izvještaje (član 18 stav 1);
- 6) ne vodi poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva (član 20 stav 2);
- 7) ne registruje sve poslovne transakcije i/ili ne vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama (član 20 stav 4);
- 8) poslovne knjige ne usaglasa sa izvršenim popisom imovine i obaveza i/ili poslovne knjige ne zaključi na dan 31. decembar poslovne godine (član 22 stav 2);
- 9) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste potpisane od strane zaposlenih za periode za koje se ne raspolaze godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih ne čuva trajno (član 23 stav 1 tačka 1);
- 10) finansijski izvještaj, glavnu knjigu i prateći dnevnik ne čuva najmanje deset godina i/ili pomoćne knjige i finansijske izvještaje za kraće vremenske periode ne čuva najmanje pet godina (član 23 stav 1 tačka 2);
- 11) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja ne čuva najmanje pet godina i/ili prodajne i kontrolne blokove, pomoćne obrasce i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa ne čuva najmanje tri godine (član 23 stav 1 tačka 3);
- 12) ne čuva u originalu finansijske izvještaje, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave iz člana 22 stav 1 ovog zakona (član 23 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 2.000 eura.

Član 39

Novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja procjenu vrijednosti, ako:

- 1) vrši procjenu vrijednosti iz člana 26 ovog zakona a nema zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (član 27 stav 1);
- 2) prije početka vršenja poslova ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao nanijeti licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti (član 31 stav 1).
- 3) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka upisanih u registar ovlašćenih procjenjivača najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene (član 32 stav 3).

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 40

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", broj 52/16).

Važenje sertifikata

Član 41

Sertifikat sertifikovanog računovođe izdat u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11) i Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", broj 52/16) ostaje na snazi.

Sticanje licence

Član 42

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona vršila poslove procjene vrijednosti, dužna su da u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona pribave licencu u skladu sa ovim zakonom.

Lica koja u roku iz stava 2 ovog člana ne pribave licencu ne mogu da vrše poslove procjene vrijednosti.

Usklađivanje poslovanja

Član 43

Privredna društva su dužna da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 44

Odredbe člana 9 stav 3 tač. 2 i 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 45

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važi Zakon o računovodstvu ("Službeni list CG", broj 52/16).

Stupanje na snagu

Član 46

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI o Nacrtu Zakona o računovodstvu

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 05. aprila 2019. godine do 25. aprila 2019. godine.

Način sprovođenja javne rasprave:

1. Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- u toku trajanja javne rasprave jedan učesnik je dostavio primjedbe, predloge i sugestije, i to g-din Omer Markišić.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Primjedbe, predlozi i sugestije čije se pojašnjenje tražilo ili koji nijesu prihvaćeni:

Primjedbe, predlozi i sugestije načelnog karaktera čije se pojašnjenje tražilo ili koji nijesu prihvaćeni:

1. Da se pitanje procjenjivanja reguliše posebnim zakonom ili da se do tada donese uputstvo, odnosno dopuni Pravilnik o metodologiji koji bi regulisao pitanja koja nijesu definisana (iskustva Hrvatske, Srbije i dr.)

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Procjena vrijednosti može da se vrši i za računovodstvene i druge potrebe.

2. Da se konkretnije definiše pitanje rada nadzornih i pitanje rada revizorskih odbora sa sadržajem: ko je obavezan, kako se formiraju, kakve su nadležnosti i dr.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Pomenuto pitanje nije predmet Zakona o računovodstvu i regulisano je članom 30 i članom 31 Zakona o reviziji ("Sl. list CG", br. 01/17).

3. Nije dobro rješenje da društva sama sebe razvrstavaju na velika, mala i srednja. To bi jednom godišnje trebala da radi Centralna banka Crne Gore u saradnji sa Poreskom upravom.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Pomenuta oblast je regulisana Zakonom o računovodstvu (član 34 stav 3).

4. U članu 12 koji se odnosi na informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela promijeniti i staviti da to može da radi CRPS.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Upis u registar propisan je članom 21 Zakona o reviziji ("Sl. list CG", br. 01/17).

5. U članu 13 ukoliko ostaje rješenje da postoje revizorski odbori potrebno je definisati pitanje saradnja sa revizorskim odborom ukoliko je formiran.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Pitanje revizorskog odbora regulisano je članom 30 i članom 31 Zakona o reviziji ("Sl. list CG", br. 01/17).

6. U članu 24 u dijelu: Sertifikovani računovođa dužan je da postupa u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe,... suvišan je nastavak: koji je objavilo pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je od odgovarajućeg organa IFAC-a dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Dati član je potrebno definisati na postojeći način.

7. U članu 26 koji se odnosi na dio: Procjena vrijednosti je djelatnost istinite i objektivne procjene vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač, treba naglasiti koja metodologija.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Već je regulisano stavom 3 ovog člana.

8. Član 28 propisuje da se zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći kod Ministarstva, odnosno pravnog lica u Crnoj Gori kome je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA), u skladu sa opštim aktima organizacije. Način sticanja zvanja, program polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača propisuje Ministarstvo. Potrebno je navesti rokove i akte koji se odnose na polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača, kao i konkretno definisati šta je sa postojećim sertifikatima.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Već regulisano ovim zakonom.

9. U članu 29 je propisano da Ispit za ovlašćenog procjenjivača iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je

povjereno vršenje tih poslova. Potrebno je navesti baze podataka o procjenjivanju Uprava za nekretnine, poreska uprava, notarska komora.

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Definirano Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti (MSPV), odnosno Evropskim standardima za procjenu vrijednosti (ESPV).

10. U članu 33 je potrebno navesti: Komoru procjenjivača, nadzor da li će se formirati i ko će vršiti nadzor nad kvalitetom rada procjenjivača, odnosno primjenu metodologije i drugih propisa...

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Već regulisano ovim zakonom.

11. Član 40 propisuje da će se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od tri mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Potrebno je nabrojati podzakonske akte, ko će ih i kada donijeti, šta će važiti do donošenja podzakonskih akata

Odgovor obrađivača propisa: Sugestija se ne prihvata. Pomenuto pitanje je već regulisano ovim zakonom.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 10.05.2019. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije:

Direktorat za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija

GENERALNI DIREKTOR

Ana Krsmanović